

Çevre ve Sosyal Yönetim Sistemi

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001

Rev:
1

İÇİNDEKİLER SAYFASI

1	GİRİŞ	4
1.1	DOKÜMAN NUMARASI	4
1.2	AMAÇ	4
1.3	UYGULAMA	4
1.4	BAŞLANGIÇ	4
1.5	YETKİ VE YÖNETİM	4
2	KAPSAM	5
2.1	BU YÖNETİM PLANI' NIN KAPSAMI	5
2.2	DİĞER YÖNETİM PLANLARI İLE ÖRTÜŞMELER	5
3	ROLLER VE SORUMLULUKLAR	6
3.1	YÖNETİM PLANI UYGULAMASI İÇİN TEMEL ROLLER VE SORUMLULUKLAR	6
3.2	TEMEL ARAYÜZLER	7
4	PROJE STANDARTLARI	7
4.1	UYGULANABİLİR TÜRK ULUSAL STANDARTLARI;	7
4.2	TÜRK ÇED GEREKLİLİKLERİ	8
4.3	TÜRK DEVLET KURUMLARINA VERİLEN DİĞER TAAHHÜTLER VE BU KURUMLARIN GEREKLİLİKLERİ	8
4.4	UYGULANABİLİR ULUSLARARASI STANDARTLAR VE REHBERLER	8
4.5	UYGULANABİLİR CENTERRA VE ÖMAŞ STANDARTLARI, POLİTİKALARI VE PROSEDÜRLERİ	9
4.6	ÖMAŞ'IN UYMAYI TAAHHÜT ETTİĞİ DİĞER ENDÜSTRİ REHBERLERİ	9
4.7	UYGULANABİLİR PROJE STANDARTLARININ ÖZETİ	9
5	ETKİ AZALTICI ÖNLEMLER VE YÖNETİM KONTROLLERİ	9
5.1	ÖZET	9
6	UYGULAMA TAKVİMİ	14
6.1	BU YÖNETİM PLANI' NIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE REVİZYONU	14
7	İZLEME	14
7.1	İZLEME GEREKLİLİKLERİNE GENEL BAKIŞ	14
7.2	TÜRK ÇED' İ İÇİNDEKİ İZLEME GEREKLİLİKLERİ	14
7.3	TEMEL İZLEME FAALİYETLERİ	15
7.4	ANA PERFORMANS GÖSTERGELERİ	20
8	EĞİTİM	21
8.1	GENEL BAKIŞ	21
8.2	İŞYERİ İNTİBAK EĞİTİMİ	21

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001	Rev: 1
--------------------------------	---------------------------------------	-----------

8.3 İŞE ÖZEL EĞİTİM.....	21
8.4 DİĞER EĞİTİM GEREKLİLİKLERİ	21
9 DENETİM VE RAPORLAMA	21
9.1 DENETİM	21
9.2 DIŞ DENETİM	21
9.3 KAYIT TUTMA.....	21
10 DOKÜMAN KONTROLÜ	22

Tablolar

Tablo 1: Temel Roller ve Sorumluluklar	6
Tablo 2: Biyçeşitlilik ile ilgili Çevre Kanunları ve Yönetmelikleri.....	8
Tablo 3: Temel Yönetim Kontrolleri- Maden Sahası	10
Tablo 4: Temel Yönetim Kontrolleri- Enerji İletim Hattı	12
Tablo 5 Türk ÇED'inde Biyçeşitlilik İzleme Programı	14
Tablo 6: Temel İzleme Önlemleri- Maden Sahası Yerel Çalışma Alanı.....	16
Tablo 7: Temel İzleme Önlemleri- Enerji İletim Hattı.....	18
Tablo 8: Ana Performans Göstergeleri ve İzleme Önlemleri.....	20

Bu Çevre ve Sosyal Yönetim Sistemi ÇSYS -dökümantasyonu - (Plan, Çerçeve, vb) ve ekleri İngilizce dilinde hazırlanmış olup Türkçeye çevrilmiştir. İngilizce ve Türkçe dilindeki dökümantasyonda sunulan bilgiler arasında bir uyumsuzluk ve/veya farklılık beklenmese de böyle bir durumda İngilizce ÇSYS dökümantasyonu kapsamında sunulan bilgiler geçerli kabul edilmelidir.

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001

Rev:
1

1 GİRİŞ

1.1 Doküman Numarası

Bu doküman Öksüt Altın Madeni Projesi için Biyçeşitlilik Yönetim Planı'dır. Bu Yönetim Planı için doküman referans numarası OMAS-ESMS-BIO-PLN-001'dir.

1.2 Amaç

Bu Yönetim Planının amacı:

- Yönetim Planı'nın kapsamını tanımlamak ve uygulanabilir yönetim arayüzlerini ortaya koymak;
- rolleri ve sorumlulukları tanımlamak;
- bu Yönetim Planı ile ilgili olarak uygulanabilir Proje Standartlarını ana hatları ile anlatmak;
- bu Yönetim Planı ile ilgili olarak Proje taahhütlerini, işletme prosedürleri ve rehberliği tanımlamak;
- Ana Performans Göstergeleri de dahil olmak üzere izleme ve raporlama prosedürlerini tanımlamak;
- eğitim gerekliliklerini tanımlamak ve
- destekleyici materyaller ve bilgiler için referansları ortaya koymaktır.

1.3 Uygulama

Bu Yönetim Planı'nda belirtilen gereklilikler, yükleniciler tarafından yürütülenler de dahil olmak üzere, Öksüt Altın Madeni Projesi'nin ömrü boyunca tüm ÖMAŞ faaliyetleri için geçerlidir.

Bu Yönetim Planı *AİKB PG 6; Biyçeşitliliğin Korunması ve Canlı Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi* gerekliliklerine göre geliştirilmiştir. Buna dayanarak; ÖMAŞ'ın Biyçeşitlilik hedefi şudur:

ÖMAŞ, Develi bölgesinin biyçeşitliliğin, bölgedeki Projenin varlığından yararlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır. ÖMAŞ'ın hedefi Develi bölgesinin biyçeşitliliği üzerinde net bir olumlu etki yaratmaktır. ÖMAŞ bu amaca madenin kapatılması sırasında erişmiş olmayı amaçlamaktadır, ancak proje ömrü boyunca mümkün olan en kısa sürede net bir olumlu etkiye erişmek için fırsatları kullayacaktır.

Bu Yönetim Planı ÖMAŞ Genel Müdürü sorumluluğunda olan ÖMAŞ Çevre ve Sosyal Yönetim Sistemi Çerçevesi'ne (OMAS-ESMS-001) dayanmaktadır. ÖMAŞ Çevre ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) Çerçevesi'nde yapılacak herhangi değişiklikler bu Yönetim Planı'nda değişikliklere neden olabilir.

1.4 Başlangıç

Bu Yönetim Planı 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren geçerlidir.

1.5 Yetki ve Yönetim

ÖMAŞ Genel Müdürü 1 Mart 2016 tarihinde bu Yönetim Planı'nı onaylamıştır.

Bu Yönetim Planı ÖMAŞ Sağlık, Güvenlik, Çevre ve Eğitim Müdürü'ne aittir. Bu Yönetim Planı, inşaat ve devreye alma sırasında en az altı aylık periyotlarla gözden geçirilecektir. Kararlı durum operasyonları sırasında, bu Yönetim Planı, proje tasarımındaki veya prosedürlerdeki değişiklikleri yansıtmak için daha sık güncelleme gerekli olmadıkça, planda herhangi bir değişiklik ya da güncellemelerin yapılması gerekip gerekmediğini belirlemek için yıllık periyotlarla gözden geçirilecektir.

Biyoçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001

Rev:
1

Bu Yönetim Planı'nda yapılacak değişiklikler için herhangi bir talep, Yönetim Planı'nın sahibine yöneltilmelidir ve bu talep ÇSYS Çerçevesi'nde belirlenen Değişim Yönetimi (DY) Prosedürü'nde kısaca anlatıldığı gibi uygun gözden geçirme ve onay proseslerine tabi olacaktır.

2 KAPSAM

2.1 Bu Yönetim Planı'nın Kapsamı

Bu Yönetim Planı yükleniciler tarafından yürütülenler de dahil olmak üzere, tüm ÖMAŞ faaliyetlerini kapsamaktadır. Yükleniciler tarafından yapılacak uygulama Yüklenici Yönetim Çerçevesi'nde (OMAS-ÇSYS-CM-PLN-001) ele alınmaktadır.

Bu Yönetim Planı, ÖMAŞ faaliyetlerinin proje alanına yakın çevresindeki Biyoçeşitlilik üzerinde direk veya dolaylı etki yaratma potansiyeli ile ilgilidir ve Maden Sahası Yerel Çalışma Alanı (YÇA) ile Enerji Nakil Hattı YÇA'yı içermektedir.

Maden Sahası YÇA, Develi dağ silsilesinin ekolojik ve coğrafik sınırlarını, **Enerji Nakil Hattı YÇA**, güzergah merkez hattı etrafındaki 1,5 km'lik bir tampon bölgeyle tanımlanmaktadır.

Proje ÇSED'inde özellikle Öncelikli Biyoçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitat olarak tespit edilen türler ve habitatlara odaklanılmıştır.

Biyoçeşitlilik üzerinde etki yapma potansiyeline sahip olarak belirlenen temel ÖMAŞ faaliyeti inşaat sırasında bitki örtüsü temizlemeyi ve üst toprağın tahribatını içerir. Bu Kritik Habitat olarak tespit edilen bir dizi bitki türü üzerinde etki yaratacağı ve bunun için uzun vadeli bir Biyoçeşitlilik stratejisi geliştirilecek, uzun vadede etkilenen Kritik Habitat türleri için net bir kazanç olmasını sağlamak için bir Biyoçeşitlilik Eylem Planı aracılığı ile uygulanacaktır.

Daha fazla bilgiye ÇSED Bölüm 8; *Biyoçeşitlilik*'den ulaşabilirsiniz.

2.2 Diğer Yönetim Planları ile Örtüşmeler

Bu Yönetim Planı, ÇSYS Çerçeve Dokümanı'nda açıklandığı gibi ÖMAŞ Projesi için geliştirilen Yönetim Planlarının genel paketinin bir parçasıdır.

Bu Yönetim Planı, aşağıdakiler de dahil olmak üzere, biyoçeşitlilikle ilgili önerilere sahip olan bir dizi diğer Yönetim Planları örtüşmelere ve çapraz bağlantılara sahiptir

- Hava Emisyonları Yönetim Planı (OMAS-ESMS-AE-PLN-001), özellikle madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan toz emisyonları ile ilgili olarak;
- Gürültü ve Titreşim Yönetim Planı (OMAS-ESMS-NV-PLN-001), özellikle madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan gürültü emisyonları ile ilgili olarak;
- Geçim Kaynağı Restorasyonu Çerçevesi (OMAS-ESMS-LR-PLN-001), özellikle mera arazisi yönetimi ile ilgili olarak;
- Su Kaynakları Yönetim Planı (OMAS-ESMS-WR-PLN-001), özellikle Biyoçeşitlilik değerleri ve ekosistem hizmetlerinin korunması için su kaynaklarının yönetimi ile ilgili olarak;
- Ulaşım Yönetim Planı (OMAS-ESMS-TMP-PLN-001) hayvanlara çarpmalar ve araçtan kaynaklanan tozun birikmesi ile ilgili olarak;
- Maden Kapama Planı (OMAS-ESMS-MC-PLN-001).

Biyoçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001	Rev: 1

3 ROLLER VE SORUMLULUKLAR

3.1 Yönetim Planı Uygulaması için Temel Roller ve Sorumluluklar

Bu planın uygulanmasındaki başlıca roller ve sorumluluklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: Temel Roller ve Sorumluluklar

Rol	Sorumluluklar
ÖMAŞ Genel Müdürü	<ul style="list-style-type: none"> Bu Planın ve uygulama için gerekli kaynakların onayı.
ÖMAŞ Sağlık, Güvenlik, Çevre ve Eğitim Müdürü	<ul style="list-style-type: none"> Projenin Proje Standartları ve bu Planda belirtilen diğer gerekliliklere uygunluğunun sağlanması. Plan kapsamı ve uygulanması için genel sorumluluk. Bu Planın geliştirilmesi, izlenmesi ve revizyonu.
Çevre Koordinatörü	<ul style="list-style-type: none"> Biyoçeşitlilik Eylem Planı ve Biyoçeşitlilik Dengeleme Stratejisi'nin doğru uygulanmalarını temin eder Yönetim ve izleme faaliyetlerinin geçerli hukuki düzenlemeler ve kıstaslara uygunluğunu temin eder Biyoçeşitlilik izleme faaliyetlerinin Yönetim Planları ve Prosedürlerde belirttiği gibi yapıldığından emin olmak. Herhangi saha dışı Biyoçeşitlilik sorunları ve/veya şikayetlerini ele almak için Halkla İlişkiler Koordinatörü ile birlikte çalışmak.
Biyoçeşitlilik Danışmanı	<ul style="list-style-type: none"> Biyoçeşitlilik Eylem Planı ve Biyoçeşitlilik Stratejisi'ni geliştirir ve uygulanmasını denetler. Biyoçeşitlilik Eylem Planı ve Biyolojik Dengeleme Stratejisi'ne ilişkin stratejik kararlarda Çevre Koordinasyonu'nu destekler
Çevre Mühendisi	<ul style="list-style-type: none"> Planın yanı sıra Biyoçeşitlilik Eylem Planı ve Biyoçeşitlilik Dengeleme Stratejisi'nin uygulanmalarına ilişkin bütün saha faaliyetlerini koordine eder ve denetler Denetim sonuçlarının ve diğer rapor mekanizmalarını takip eder ve düzeltici önlemlerin uygulanmasını temin eder Yükleniciler ile ilgilenir ve işbu Plan, Biyoçeşitlilik Eylem Planı ve Biyoçeşitlilik Dengeleme Stratejisi'nde tanımlanan önlemlerin uygulanması hususunda talimatlar verir Önemli durumlar veya bu Planda açıklanan önlemlerin ihlali halinde işi durdurur
Çevre Teknisyeni	<ul style="list-style-type: none"> Belirli yönetim ve izleme önlemlerini uygular Sahaları denetler ve Yükleniciler tarafından azaltma ve denetim önlemlerinin uygulanması hususunda rapor verir Bu Planda tanımlanan durumlar veya önlemlerin ihlali halinde Çevre Mühendisi'ne bildirir.
İşletme Departman Yöneticileri ve Başlıca Yükleniciler	<ul style="list-style-type: none"> İlgili faaliyetlerin bu Yönetim Planı ve ilgili Prosedürler çerçevesinde yapıldığından emin olmak. Departman personelinin biyoçeşitliliği koruma uygulamaları ve gereklilikleri konusunda tam olarak eğitilmiş olduğundan emin olmak.

Biyoçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001	Rev: 1

Rol	Sorumluluklar
	<ul style="list-style-type: none">Olay¹ incelemelerinin yapıldığından ve rapor edildiğinden emin olmak.
İşyeri Denetçileri / Amirleri	<ul style="list-style-type: none">Gözetimi sağlamak ve ilgili faaliyetlerin bu Yönetim Planı ve ilgili Prosedürlere uygun olduğundan emin olmak için rutin çalışma alanı denetimlerini gerçekleştirmek.Tüm tehlikeleri, uyumsuzlukları ve olayları rapor etmek.
Tüm çalışanlar ve yükleniciler	<ul style="list-style-type: none">ÖMAŞ Biyoçeşitlilik yönetimi gerekliliklerine uymak.Gereksiz Biyoçeşitlilik sorunlarına neden olan herhangi faaliyetleri bildirmek.

3.2 Temel Arayüzler

Bu Yönetim Planı'nın uygulanmasındaki temel arayüzler (yani, bu Yönetim Planı'nın unsurlarının yerine getirilmesi için sorumluluğa sahip olan roller) aşağıdakileri içermektedir:

- ÖMAŞ Proje Müdürü, özellikle inşaat sırasında şantiye içi ve şantiye dışı faaliyetlerin uygulanması ve ilişkili biyoçeşitliliği koruma eylemleri ile ilgili;
- ÖMAŞ Maden İşletme Müdürü, özellikle işletme sırasında şantiye içi ve şantiye dışı faaliyetlerin uygulanması ve ilişkili biyoçeşitlilik koruma eylemleri ile ilgili;
- ÖMAŞ İşletme Departmanı Müdürleri, özellikle biyoçeşitliliği koruma uygulamaları ve gereklilikleri ile ilgili;
- ÖMAŞ Halkla İlişkiler Müdürü, biyoçeşitlilik ve paydaş katılımı ile ilgili halkla ilişkilerle ilgili.

4 PROJE STANDARTLARI

Bütün Proje aktiviteleri ("Proje Standartları"), uygulanabilir standartlarla uyumlu olacaktır. Söz konusu standartlar aşağıda sıralanmıştır:

- uygulanabilir Türk Standartları;
- Türk ÇED gereklilikleri;
- Türk devlet kurumlarına verilen diğer taahhütler ve bu kurumların gereklilikleri;
- uygulanabilir uluslararası standartlar ve rehberler;
- uygulanabilir Centerra ve ÖMAŞ standartları, politikaları ve prosedürleri;
- ÖMAŞ'ın uymayı taahhüt ettiği diğer endüstri rehberleri.

4.1 Uygulanabilir Türk Ulusal Standartları;

1983 yılında yürürlüğe giren Türk *Çevre Kanunu* No. 2872, çevre konularını çok geniş bir yelpazede ele almaktadır.

Biyoçeşitlilik ile ilgili önemli çevre kanunları ve yönetmelikler aşağıda kısaca belirtilmektedir.

¹Olaylar Proje finansmanı dokümanları ve OMAS ÇSYS Çerçevesi'ne atıfta bulunularak tanımlanır.

Biyoçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001	Rev: 1

Tablo 2: Biyoçeşitlilik ile ilgili Çevre Kanunları ve Yönetmelikleri

Yönetmelik	Resmi Gazete
Doğa Koruma ve Biyoçeşitlilik	
<i>Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik</i>	08.11.2004, 25637
<i>Orman Kanunu</i>	31.08.1956; 6831
<i>Su Ürünleri Kanunu</i>	04.04.1971; 1380
<i>Milli Parklar Kanunu</i>	09.08.1983; 2873
<i>Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu</i>	23.07.1983; 2863
<i>Özel Çevre Koruma Ajansı Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname</i>	19.10.1989; 383
<i>Su Ürünleri Yönetmeliği</i>	10.03.1995; 22223
<i>Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik</i>	27.12.2001; 24623
<i>Kara Avcılığı Kanunu</i>	01.07.2003; 4915
<i>Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği</i>	04.04.2014; 28962
<i>Hayvanları Koruma Kanunu</i>	24.06.2004; 5199
<i>Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik</i>	08.11.2004, 25637
<i>Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu (No: 5403)</i>	19.07.2005, 25880
<i>Toprak ve Arazi Kullanımının Korunması Hakkında Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik</i>	15.12.2005, 26024
<i>Doğal Çiçek soğanlarının Doğadan Toplanması, Üretimi ve İhracatına İlişkin Yönetmelik</i>	19.07.2012; 28358
Bazı Faaliyetler Hakkında Yönetmelikler	
<i>Kum, Çakıl ve Benzeri Malzemelerin Alınması, İşlenmesi ve Kontrolü Yönetmeliği</i>	08.12.2007, 26724
<i>Madencilik Faaliyetleri Tarafından Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği</i>	23.01.2010, 27471
Kaynakların Yönetimi	
<i>Enerji Kaynaklarının ve Enerji Kullanımında Verimliliğin Arttırılmasına İlişkin Yönetmelik</i>	25.10.2008, 27035

4.2 Türk ÇED gereklilikleri

Proje ÇED Raporu, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği gerekliliklerini sağlamak amacıyla hazırlanmış olup, bu ÇED izin alanı içerisindeki biyoçeşitliliğin bir değerlendirmesini içerir.

4.3 Türk Devlet Kurumlarına Verilen Diğer Taahhütler ve Bu Kurumların Gereklilikleri

Uygulanabilir değildir.

4.4 Uygulanabilir Uluslararası Standartlar ve Rehberler

ÖMAŞ'ın uygulayacağı uluslararası standartlar Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (AİKB) tarafından belirlenen standartlardır. AİKB Performans Gerekliliği 3: *Biyoçeşitliliği Koruma ve Canlı Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi*, Biyoçeşitlilik gerekliliklerini ortaya koyar:

AİKB gerekliliklerinin bir özeti ÇSED Bölüm 8'de verilmiştir:

Biyçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-0001	Rev: 1

4.5 Uygulanabilir Centerra ve ÖMAŞ Standartları, Politikaları ve Prosedürleri

Uygulanabilir değildir.

4.6 ÖMAŞ'ın uymayı taahhüt ettiği diğer endüstri rehberleri

Uygulanabilir değildir.

4.7 Uygulanabilir Proje Standartlarının Özeti

ÖMAŞ ulusal standartlar, yürürlükteki AİKB gereklilikleri ve uygulanabilir Centerra Standartlarının en katı olanına uyacak, böylelikle en katı standartlar Proje Standartları'nı temsil edecektir.

ÇSED ve bu Yönetim Planı Türk mevzuatına ilişkin gerekliliklere uymak için hazırlanan Türk ÇED'ine dayanmaktadır. ÇSED ve bu Yönetim Planı AİKB gerekliliklerini karşılamak üzere Türk ÇED'i için kabul edilen yaklaşımın ötesine geçmektedir. Ek etkilerin tespit edildiği veya azaltmaların önerildiği durumlarda, bunlar Türk ÇED'inde belirtilenlere ekler ve ÖMAŞ tarafından ek gönüllü taahhütleri oluşturulur ve Türk ÇED'inde ortaya koyulduğu şekilde ana düzenleyici gerekliliklerin yerine geçmezler.

5 ETKİ AZALTICI ÖNLEMLER VE YÖNETİM KONTROLLERİ

5.1 Özet

Bu Yönetim Planı ÖMAŞ kapsamındaki günlük Biyçeşitlilik yönetim faaliyetlerinin belirli yönlerine ilişkin daha fazla ayrıntı sunan aşağıdaki prosedür ve kılavuzlar tarafından desteklenmektedir:

- Projenin ömrü boyunca ve kapama aşamasında kritik habitat üzerinde net pozitif bir etki sağlamak üzere Biyçeşitlilik Dengeleme Stratejisi;
- Biyçeşitlilik stratejisini uygulamak için gerekli belirli eylemleri ortaya koymak üzere Biyçeşitlilik Eylem Planı.

Yukarıda belirtilenlere ek olarak bu Biyçeşitlilik Yönetim Planı'nı destekleme için, gerektiği şekilde, diğer prosedürler geliştirilebilir. Aşağıdaki tablo ÖMAŞ'ın yerine getireceği temel yönetim kontrollerini sunmaktadır.

Biyçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1

Tablo 3: Temel Yönetim Kontrolleri- Maden Sahası

Proje Aşaması	ID	Konu/Unsur	Kontrol Tanımı	Sorumlu Taraflar	Doğrulama Yöntemleri
İnşaat	BİY 01	Alanların ayrılması	Toprak ve bitki örtüsünün korunacağı ve giriş izni verilmeyeceği çitlerle çevrilmiş belirli alanlar oluşturularak Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitatu belirleyen flora türlerinin sahadaki korunumu tahsis edilecektir;	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 02	Hassas bitkilerin kurtarılması	ÇED izin alanı içerisinde projeden doğrudan etkilenen Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitatu belirleyen flora türleri bireylerin tanımlanacak ve kurtarılacaktır. Kurtarılan birimler bir serada büyütülecek ve gelecekteki restorasyon ve dengeleme önlemleri için kullanılmak üzere birimlerin bir havuzunun oluşturulması amacıyla yayılmaları için kullanılacaklardır. İnşaat esnasında saha dışında bir sera kurulacaktır. Faaliyetler esnasında, yayılma başarısına ve türlerin iklime alıştırılması hususundaki sonuçlara göre, söz konusu sera Proje çit sınırının içerisine, daha öncesinde tahrip edilmiş bir alana taşınabilecektir.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 03	Bitki örtüsünün temizlenmesi ve üst toprağın kaldırılması	Doğrudan etkilenen hassas bitki türlerinin kurtarılmasına olanak vermek amacıyla Güneytepe açık ocak alanındaki bitki örtüsünün temizlenmesi ve üst toprağın kaldırılması/bozulması için (Ağustos 2016 ortasında başlayacak şekilde) tarih belirlenecektir. Belirli türlerin çiçeklenme dönemleri aşağıdakileri kapsamaktadır: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Verbascum luridiflorum</i> (Mayıs ortası ile Haziran ortası arası)) • <i>Campanula stricta var. aladagensis</i> Temmuz ortası ile Ağustos ortası arası) 	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 04	Bitki örtüsünün temizlenmesi ve üst toprağın kaldırılması	Tehlikede olan ve kritik şekilde tehlike altında olan doğrudan etkilenen bitki türlerinin kurtarılmasına imkan sağlamak adına, bitki örtüsü temizleme ve Yiğın Liçi Tesisi'nin alanındaki (ve ilgili göletlerdeki) üst toprağın kaldırılması/bozulması için (Ağustos 2016 ortasında başlayacak şekilde) tarih belirlenecektir. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Astragalus vestitus</i> ssp. nov. (Mayıs ortası ile Haziran ortası arasında) • <i>Cirsium aytatchii</i> (Temmuz ortası ile Ağustosun üçüncü haftası arasında) 	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 05	Üst toprağın kaldırılması	Kritik Habitatu belirleyen iki türün (<i>Astragalus vestitus</i> ssp. nov. ve <i>Cirsium aytatchii</i>) büyüme alanları içerisinden kazılacak üst toprak, diğer üst topraklardan ayrılmalı ve bu türlerin tekrar yetiştirilmesi için saklanmalıdır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-001

Rev:
1

Proje Aşaması	ID	Konu/Unsur	Kontrol Tanımı	Sorumlu Taraflar	Doğrulama Yöntemleri
İnşaat	BİY 06	Tohum toplama	Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurları ve Kritik Habitatı belirleyen türler için, gelecekteki restorasyon ve dengeleme eylemleri için kullanılmak üzere bir tohum bankası oluşturulması için tohumların toplanması gerçekleştirilecektir.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 07	Alan İşgali	Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurları ve Kirik Habitatı belirleyen türlerin büyüme alanları, ÇED izin alanında belirlenecek ve tespit edilen alanlara girilmesini engellemek adına çitle çevrelenecektir.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 08	Şantiye dışı sürüş	Aksi belirtilmediği takdirde, bütün araçlar belirtilen güzergahlarda sürüleceklerdir.	İş Sağlığı, Güvenliği ve Eğitim Müdürü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 09	Yuva yapan kuşlar	Kuşların yuva yapma mevsimi başlamadan önce (Nisan ortası-sonu), kuşları inşaat alanlarında yuva yapmalarından caydırmak için ÖMAŞ "kuş kovucu bantlar" kuracaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 10	İnşaat öncesi incelemeler	Bitki örtüsü temizleme faaliyetlerinden önce alanlarda inşaat öncesi incelemelerin yapılması amacıyla ÖMAŞ yetkili ve tecrübeli bir ekolojist atayacaktır. İncelemeler, inşaat alanlarından dışarıya çıkarılamayan kısıtlı harekete sahip fauna türlerinin (örneğin tosbağa) tanımlanmasına odaklanacaktır. Eğer kaplumbağa yuvaları gözlemlenirse, yumurtalar toplanacaktır ve yumurtadan çıkana kadar kontrollü bir alanda (kuluçka makinesi) tutulacaktır ve sonrasında yerel alana geri salınacaktır. Kuş yuvalarının gözlemlenmesi halinde, ÖMAŞ, tespit edilen yuvaların ait oldukları yerde korunmaları adına elinden gelenin en iyisini yapacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Saha araştırması
İnşaat	BİY 11	Avcılık ve toplayıcılık	ÖMAŞ personeli ve yükleniciler tarafından vahşi hayvanların avlanması ve toplanması, özellikle <i>Testudo graeca</i> (tosbağa) türünün, kesinlikle yasaklanacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 12	Yeraltı geçitleri	Sürüngeçerler ve bilhassa kaplumbağalar tarafından kullanılmak üzere belirli tasarıma sahip su yolları, yaşam alanının tahribat etkilerini en aza indirmek için yeterli sayıda olacak şekilde ulaşım yollarının altına kurulacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 13	Patlama zamanları	Kaya patlatma faaliyetleri gün saati içerisinde ve yerel fauna yaşam alanının gürültüye alıştırmak ve pek çok tür için kritik saatler (şafak ve gün batımı) esnasında rahatsızlık vermektan kaçınmak amacıyla belirli saatlerde gerçekleştirileceklerdir.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 14	Trafik yönetimi	Ulaşım yollarında hız limiti ve hayvan geçiş tabelaları konacak ve ulaşım yolu boyunca hız limiti (40 km/s) uygulanacaktır. Eğer tekrar eden hız limiti ihlalleri tespit edilirse, ulaşım yolunun düz bölümlerinde hız kasisleri ve gürültü şeritleri kurunuz.	İş Sağlığı ve Güvenliği ve Eğitim Müdürü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-001

Rev:
1

Proje Aşaması	ID	Konu/Unsur	Kontrol Tanımı	Sorumlu Taraflar	Doğrulama Yöntemleri
İnşaat	BİY 15	İşgalci türler	Eğer işgalci türler gözlemlenirse, uygun bir yok etme programı geliştirilecek ve uygulanacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 16	Üst Toprak Yönetimi	Üst toprak, ÇED izin alanı içerisindeki yığınlarda biriktirilecek ve madenin kapatılmasından sonra kademeli restorasyon ve rehabilitasyon için kullanılacaktır. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği (2004) ait hükümler ve Orman Rehabilitasyon Planı gereğince üst toprak biriktirilecektir.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İnşaat	BİY 17	Kademeli restorasyon	Erozyonu, tozu ve işgalci yabancı türlerin yayılımını en aza indirmek amacıyla istikrarlı bir bitki örtüsü oluşturmak için inşaat esnasında temizlenen fakat kalıcı tesislerin (örneğin depolama alanları, boru hatları) kurulması kapsamında yer almayan alanların kademeli restorasyonu yapılacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İşletme	BİY 18	Yüklü Çözümlü Havuzları	Yüklü Çözümlü Havuzları; yüzeyi kaplamak, kuşlar ve diğer yaban hayatı bireylerinin havuzları kullanmasını önlemek amacı ile yüzen toprak ile kaplanacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
İşletme	BİY 19	Kademeli restorasyon	İnşaat ve arama aşamaları esnasında tahrip edilen alanların kademeli restorasyonu ve rehabilitasyonu, faaliyet esnasında devam edecektir ve "İran-Anadolu step <i>Quercus</i> ağaçları" için tipik ağaç türlerini kullanarak kalıcı tesislerin kurulacağı alanlar dışındaki uygun alanların tekrar ağaçlandırılmasına odaklanılacaktır (G1.7A.2).	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş
Closure	BİY 20	Kapanış Planlaması	Doğal yaşam alanıyla uyumlu olan uygun yerel türler belirlenecek ve kapanış planında kullanılacaktır. Geçici tesisler, yol kenarları, boru hattı güzergahları üzerindeki faaliyet aşaması esnasında yürütülen ıslah faaliyetlerine ilişkin çalışmalar, en iyi ıslah tekniklerinin ve bitki türlerinin belirlenmesi için kullanılacaktır.	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve teftiş

Tablo 4: Temel Yönetim Kontrolleri- Enerji İletim Hattı

Proje Aşaması	ID	Konu/Unsur	Kontrol Tanımı	Sorumlu Taraflar	Doğrulama Yöntemleri
İnşaat	BİY 21	Yüklenici Yönetimi	ÖMAŞ, ÇSYP'lerde belirtilen tüm ilgili taahhütlerin İnşaat Yüklenici Sözleşmesi'nde belirtilmesini ve ÖMAŞ tarafınca uygun şekilde denetlenmesini ve uygulanmasını temin edecektir.	ÖMAŞ İnşaat Proje Müdürü	Tetkik ve Teftiş

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-001

Rev:
1

Proje Aşaması	ID	Konu/Unsur	Kontrol Tanımı	Sorumlu Taraflar	Doğrulama Yöntemleri
İnşaat	BİY 22	Bitki örtüsünün bozulması	İnşaat esnasında bitki örtüsüne sahip bitişik alanların geri dönülemez şekilde bozulmasından, inşaat alanlarının sınırlarının net şekilde belirlenmesi aracılığıyla engellenecektir.	İnşaat Yüklenicisi	Tetkik ve Teftiş
İnşaat	BİY 23	Trafik yönetimi	Aksi belirtilmediği takdirde, bütün araçlar belirtilen güzergahlarda sürüleceklerdir.	İnşaat Yüklenicisi	Tetkik ve Teftiş
İnşaat	BİY 24	Kuş yuvaları	Kuşların yuva yapma mevsimi başlamadan önce (Nisan ortası-sonu), kuşları inşaat alanlarında yuva yapmalarından caydırmak için ÖMAŞ "kuş kovucu bantlar" kuracaktır.	İnşaat Yüklenicisi	Tetkik ve Teftiş
İnşaat	BİY 25	Kuş yuvaları	İnşaat öncesi incelemelerde kuş yuvalarının gözlemlenmesi halinde, ÖMAŞ, tespit edilen yuvaların ait oldukları yerde korunmaları adına elinden gelenin en iyisini yapacaktır.	İnşaat Yüklenicisi	Tetkik ve Teftiş
İnşaat	BİY 26	İnşaat öncesi incelemeler	Bitki örtüsü temizleme faaliyetlerinden önce, alanlarda inşaat öncesi incelemelerin yapılması amacıyla İnşaat Yüklenicisi yetkili ve tecrübeli bir ekolojist atayacaktır. İncelemeler, koruma altındaki ve hassas bitki türlerinin ve inşaat alanlarından dışarıya çıkarılmayan kısıtlı harekete sahip fauna türlerinin (örneğin tosbağa) tanımlanmasına odaklanacaktır. Hayvanlar tespit edilmesi halinde, ekolojist tarafından toplanacak ve buldukları yere olabildiğince yakın benzer bir bozulmamış sahaya taşınacaklardır. İnşaat öncesi incelemeler, kaplumbağa yuvaları için de araştırma yapacaklardır. Eğer kaplumbağa yuvaları gözlemlenirse, yumurtalar toplanacaktır ve yumurtadan çıkana kadar kontrollü bir alanda (kuluçka makinesi) tutulacaktır ve sonrasında yerel alana geri salınacaktır.	İnşaat Yüklenicisi	Tetkik ve Teftiş
İnşaat	BİY 27	Restorasyon	Erozyonu, tozu ve işgalci yabancı türlerin yayılımını en aza indirmek amacıyla, istikrarlı bir bitki örtüsü oluşturmak için inşaat esnasında temizlenen fakat kalıcı tesislerin (örneğin depolama alanları) kurulmasına kapsamında yer almayan alanların kademeli restorasyonu yapılacaktır. Bu alanların restorasyonunun, yerel flora, fauna ve doğal yaşam ortamları üzerinde doğrudan olumlu etki üretmeleri de beklenmektedir.	İnşaat Yüklenicisi	Tetkik ve Teftiş
İnşaat	BİY 28	Etki Azaltıcı Önlemler	ÖMAŞ, Sultan Sazlığı Ramsar Alanı ve Milli Park'a olan etkilerini en aza indirmeyi taahhüt etmektedir. Bu taahhüde uygun olarak, kuş kaçırıcıların ve diğer etki azaltıcı önlemlerin TEİAŞ ve Enerji İletim Hattı inşaatı Yüklenicisi tarafından uygulanmasını sağlamak için azami gayret gösterecek ve taraflarla işbirliğinde bulunacaktır. Eğer bu söz konusu önlemler teknik olarak uygulanabilir bulunmazsa, PR6'da belirtilen dengeleme önlemlerini de içerecek şekilde, ek önlemler belirleyecek, değerlendirecek ve uygulayacaktır (BATNEEC ² yaklaşımı kullanılarak.).	Çevre Koordinatörü (ÖMAŞ)	Tetkik ve Teftiş

² BATNEEC = Aşırı maliyet gerektirmeyen mevcut en iyi teknikler

Biyocoşetlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1

6 UYGULAMA TAKVİMİ

6.1 Bu Yönetim Planı'nın Gözden Geçirilmesi ve Revizyonu

Bu Yönetim Planı, inşaat ve devreye alma sırasında en az altı aylık periyotlar ile gözden geçirilecektir. Kararlı durum operasyonları sırasında, bu Yönetim Planı, değişen koşulları ya da ÖMAŞ'ın işletme ihtiyaçlarını yansıtmak için yıllık periyotlarla gözden geçirilecek ve gerekli revizyonlar yapılacaktır. Bu Yönetim Planı'nın revize edilmesi, planın sorumlusu olan ÖMAŞ SGÇ ve Eğitim Müdürü sorumluluğunda olacaktır.

Eğer işletme prosedürlerinde önemli değişiklikler gerekirse (ÖMAŞ ÇSYS Çerçevesi'nde yer alan Değişim Yönetimi Prosedürü aracılığıyla belirlendiği şekilde), bu Yönetim Planı da bir "gereklik olduğunda" güncellenecektir.

Bu Yönetim Planı'nda yapılan herhangi bir revizyon, tüm ÖMAŞ personelinin Yönetim Planı'nın son sürümüne erişimini sağlamak için ÖMAŞ Doküman Kontrol Merkezi'ne yüklenecektir.

7 İZLEME

7.1 İzleme Gerekliliklerine Genel Bakış

Proje Standartları ile uygunluğu değerlendirmek için, işletme aşaması sırasında uygulanacak olan izleme önlemleri (Bölüm 4: Proje Standartları'na bakın) bu bölümde açıklanmaktadır.

İzlemenin Proje Standartları ile uygunsuzluğunun belirlenmesi durumunda, bunlar araştırılacak ve uygun düzeltici eylemler belirlenecektir (ÖMAŞ ÇSYS Bileşen 12 uygunsuzluk olayı ve eylem yönetimine bakın).

7.2 Türk ÇED'i içindeki İzleme Gereklilikleri

Türk ÇED'i Biyocoşetliliğin izlenmesi ile ilgili aşağıdaki gereklilikleri ortaya koymaktadır:

- Yaban hayatının izlenmesi floranın izlenmesi ile eş zamanlı olarak yapılacaktır (aşağıdaki tabloya bakınız). Yapılan gözlemler kaydedilecektir ve zaman içerisinde türlerin sayısında ve/veya dağılımında herhangi bir değişikliğin meydana gelip gelmediğini belirlemek için periyodik kontroller yapılacaktır.

Tablo 5 Türk ÇED'inde Biyocoşetlilik İzleme Programı

Bileşen	İzleme Noktası	İzleme Yöntemi	Sıklık	Parametreler	Amaç
Bitkilendirme	Proje sahası, bitkisel toprak depolama alanları	Saha gözlemleri	Yıllık	Bitki türleri, toprak kalınlığı	Rehabilitasyon edilen alanlarda tespit edilen uygun türleri yetiştirilmesi
Yaban hayatı	Proje sahası	Saha gözlemleri	Yıllık	Yabani türler	Projenin yaban hayatına potansiyel zararlarını kaydedilmesi ve önlenmesi

Biyoçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1

7.3 Temel İzleme Faaliyetleri

Türk ÇED'inde belirtilen izleme gerekliliklerine ilave olarak ÇSED'de ekstra izleme gereklilikleri belirtilmiştir.

Türk ÇED ve ÇSED'den kombine izleme gereklilikleri aşağıda belirtilmiştir.

Biyoçeşitlilik Eylem Planı ve Kapatma Planı'nın hazırlanmasında belirtilen amaçlara dayanarak ilave izleme önlemleri eklenebilecektir. Bu nicel verilere dayandırılacaktır ve kapatma amaçlarına erişilmesi yönünde ilerlemeyi ölçmeye odaklanacaktır.

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-001

Rev:
1

Tablo 6: Temel İzleme Önlemleri- Maden Sahası Yerel Çalışma Alanı

Aşama	ID	Konu	Yöntemler	Zaman	Lokasyon	Yorumlar
İnşaat	BIYi 01	Ayak izi kayması	Denetim	Haftalık	İnşaat sahaları	İnşaat sahalarının gelişimi, çit çizgisinin içerisinde ve dışında ayak izi kaymalarından kaçınmak amacıyla haftalık olarak denetlenmelidir.
İnşaat	BIYi 02	Fauna türleri	Saha gezisi	Yuva yapma dönemi boyunca her iki haftada bir	Ayak izleri	Kuşları korkutmak için bandın kalıcılığını ve tekniğin etkinliğini doğrulamak amacıyla inşaat sahası düzenli olarak denetlenecektir
İnşaat	BIYi 03	Fauna türleri	Saha gezisi	İnşaat öncesi bir kez	Ayak izleri	İnşaat öncesi, yuva yapma sezonuna göre zamanlanan bir vahşi yaşam ve yuva incelemeleri yapılacaktır. İncelemenin, metodolojisi Biyçeşitlilik Eylem Planı'nda belirtilmektedir.
İnşaat	BIYi 04	Su yolları	Denetim	Her üç ayda bir	Ulaşım Yolu	Su yollarını vahşi yaşam tarafından kullanımları için uygun olmayan hale getirebilecek engelleme veya erozyon esas alınarak, üç ayda bir kontrol edileceklerdir.
İnşaat	BIYi 05	Erozyon	Denetim	Aylık	İnşaat alanları	Dik yamaçlar, nehir geçişleri ve bitki örtüsünden arındırılmış alanlara özellikle odaklanılarak, erozyon varlığı aylık olarak denetlenecektir. Hassas flora türleri ile ayırt edilen alanlarda veya saha içerisindeki tehlike altındaki yaşam ortamlarında ve tesislerin 100 metre etrafındaki erozyon belirtileri aylık olarak denetlenecektir.
İnşaat	BIYi 06	Fauna türleri	Raporlama	Yıllık	İnşaat alanları	ÖMAŞ ve Yüklenici araçları tarafından vahşi yaşamı etkileyen tüm olaylar veya canlı veya ölü hayvanların gözlemlendikleri yerler kayıt altına alınacaktır. Hayvan ölümlerini engellemek ve vahşi yaşam olaylarını en aza indirmek için gerektiği takdirde yerine getirileceklerdir.
İnşaat	BIYi 07	İşgalçi flora türleri	Denetim	Aylık	İnşaat sahaları	İşgalçi flora türlerinin varlığı veya yayılımı, bitki sezonlarında, özellikle bozulmuş alanlara odaklanılarak aylık olarak denetleneceklerdir.

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-001

Rev:
1

İnşaat	BIYi 08	Üst toprağın kurtarılması	Denetim	Üst toprak kurtarılması sırasında	İnşaat sahaları	Üst toprak kurtarma faaliyetleri ve depolama koşulları, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği (2004) ve Orman Rehabilitasyon Planı'nın hükümleri gereğince taahhüt edilmeleri amacıyla denetleneceklerdir.
İnşaat	BIYi 09	Restore edilen alanlar	Denetim	Aylık	Restore edilen alanlar	Kademeli restorasyona tabi alanlar, eğer restorasyonun etkili olmadığı tespit edilirse, düzeltme faaliyetlerin başlatılmasına imkan vermek amacıyla bitki büyüme sezonu süresince ilk yılda aylık olarak denetlenecektir. Denetim, ekilen/tohumlanan türlerin, bitki örtüsünün gelişimini ve stres veya erozyon belirtilerinin varlığını değerlendirmeyi hedefleyecektir.
İnşaat	BIYi 10	Ayak izi bozulması	Denetim	Günlük	Hassas flora türleri alanı ve tehlike altındaki yaşam alanı	Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitatı belirleyen flora türleri için saha içerisindeki koruma alanlarında geri döndürülemez tahribatlar ve tehdit altındaki inşaat sahalarına bitişik yaşam alanları günlük olarak denetlenecektir.
İnşaat	BIYi 11	Kurtarılmış canlılar	Denetim	Haftada iki kez	Sera	Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitatı belirleyen flora türlerinin kurtarılmış bireyleri, eski yetiştirme koşullarının ve çoğalmalarının sağlanması için denetimli bir ortamda tutulacaktır ve haftada iki kez denetleneceklerdir.
İnşaat	BIYi 12	Tohum toplama	Laboratuvar testleri	Tohum toplamadan sonra bir kez	Laboratuvar	Toplanan tohumların sayısı, yaşama güçleri ve büyüme koşulları, toplama sonrasında, ek toplama seferlerine duyulan ihtiyacın değerlendirilmesi amacıyla denetleneceklerdir
İnşaat	BIYi 13	Toz	Denetim	Aylık	Tesislerin 100 m çevresinde bulunan hassas flora türleri ve tehdit altındaki yaşam ortamları	Sahadaki Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitatı belirleyen flora türleri ile ayırt edilen ve tesislerin 100 metre etrafındaki alanlardaki toz birikimi inşaat süresince aylık olarak denetlenecektir. Eğer aşırı toz birikimi veya stres belirtileri fark edilirse, alana özgü ek etki azaltma önemleri uygulanacaktır (örneğin ek toz yönetimi önlemleri, geçici toz bariyerleri, bitkilerin temizlenmesi için su spreyi).

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1
--------------------------------	--------------------------------------	-----------

İnşaat	BIYi 14	Fauna türleri	Saha gezisi	İnşaatın önce bir kez	Bütün Maden Sahası LSA	Mısır akbabası (<i>Neophron percnopterus</i>) yuvaları için ek bir inceleme bu türlerin kritik yaşam alanı varlığını faaliyetlerin dışında tutmak amacıyla ocağın geliştirilmesinden önce kayalık yamaç alanlarında yapılacaktır.
Faaliyet	BIYi 15	Ayak izi kayması	Denetim	Aylık	Faaliyet alanları	Faaliyet esnasında, belirlenen alanlar dışındaki ayak izi kaymalarından kaçınmak amacıyla sahaların, gelişimi aylık olarak denetlenmelidir.
Faaliyet	BIYi 16	Erozyon	Denetim	Her üç ayda bir	Tesislerin 100 m çevresinde bulunan hassas flora türleri ve tehdit altındaki yaşam ortamları	Erozyon tehdidi ve su stresi ile ilgili belirtiler, sahada ve tesislerden 100 m uzaklık içerisindeki Öncelikli Biyçeşitlilik Unsurlar ve Kritik Habitatı belirleyen flora türleri veya tehdit altındaki türlerin bulunduğu alanlarda, faaliyet esnasında çoğalma döneminde her üç ayda bir denetlenecektir. Eğer erozyon veya stres belirtileri fark edilirse, sahaya özel ek etki azaltma önlemleri uygulanacaktır (örneğin erozyon kontrolü örtüsü, ek mühendislik önlemleri, yağmur suları için ek su yolları veya kanallar).

Tablo 7: Temel İzleme Önlemleri- Enerji İletim Hattı

Aşama	Kimlik	Başlık	Yöntemler	Zaman	Lokasyon	Yorumlar
İnşaat	BIYi 17	Fauna türleri	Yürüyüş incelemesi	Yuva yapma dönemi boyunca her iki haftada bir	İnşaat ayak izi	"Kuş korkutma" bantlarının varlığını doğrulamak ve tekniğin etkinliğini değerlendirmek amacıyla inşaat alanlar düzenli olarak kontrol edilecektir.
İnşaat	BIYi 18	Fauna türleri	Saha gezisi	İnşaatın önce bir kez	İnşaat ayak izi	Yuva yapma sezonuna uygun olarak zamanlanacak olan inşaat öncesi vahşi yaşam ve yuva incelemeleri yapılacaktır. Metodoloji, Biyçeşitlilik Eylem Planı'nda belirtilmektedir.
İnşaat	BIYi19	Erozyon	Denetim	Aylık	İnşaat sahaları	Dik yamaçlar, nehir geçişleri ve bitki örtüsünden temizlenilmiş alanlara özellikle odaklanılarak, erozyon olgularının varlığı aylık olarak denetlenmelidir.
İnşaat	BIYi 20	Fauna türleri	Raporlama	Sürekli	İnşaat alanları	Enerji iletim hattı ulaşım yolları boyunca vahşi yaşamı ilgilendiren kazalar veya canlı hayvan veya hayvan cesedi gözlemlenip gözlenmediği

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi:
01.04.2016

Doküman No:
OMAS-ESMS-BIO-PLN-001

Rev:
1

Aşama	Kimlik	Başlık	Yöntemler	Zaman	Lokasyon	Yorumlar
						denetlenecektir. İhtiyaç duyulması halinde yol kazalarından kaçınılması amacıyla ek etki azaltma önlemleri alınacaktır.
İnşaat	BİYi 21	Kuş incelemesi	Saha gezisi	İnşaattan önce bir kez	İnşaat sahaları	Mevcut kuş ve yuvaların inşaat öncesinde denetlenmesi, inşaat faaliyetlerinden önce planlanan enerji iletim hattı güzergahı boyunca yapılacaktır. İki değişik teknik kullanarak kuş varlığı denetlenecektir: Dağılım ve Çokluk İncelemeleri ve Gözetleme Noktası İncelemeleri.
İnşaat	BİYi 22	Kuş incelemesi	Saha gezisi	İlk yıl boyunca	Ulusal Park ve Ramsar sahası	Bir "Ek koruma önlemi" olarak sulak alan içerisindeki kuş nüfusuna ilişkin denetimi gerçekleştirmek amacıyla, ÖMAŞ, Milli Park ve Ramsar sahasına destek verecektir. Eğer iletim hattının işletimi aşaması için öngörülen (BİY 28) etki azaltıcı önlemler teknik olarak uygulanabilir bulunmazsa, tüm işletme süreci boyunca yıllık izleme çalışmaları yapılacaktır.
Faaliyet	BİYi 23	Kuş gözetlemesi	Saha gezisi	Projenin faaliyet süresi boyunca göç dönemlerinin zirvesinde haftalık ve göç dönemleri dışında aylık olarak	Milli Park tampon bölgesi ile çakışan enerji iletim hattı güzergahı boyunca	Enerji iletim hattı denetim prosedürü gereğince kuş varlığı ve kuş ölümlerinin gözlemlenmesi, enerji iletim hattı güzergahının Milli Park tampon bölgesi ile çakışan bölümü boyunca yapılacaktır. Kuş ölümleri, göçlerin zirve yaptığı dönem boyunca haftalık olarak ve göç dönemleri dışında aylık olarak, bir çevre teknisyeni tarafından değerlendirilecektir. Kuş varlığının denetlenmesi, uzman bir kuş bilimci tarafından her üç ayda bir yapılacaktır. Kuş varlığı, iki farklı teknik kullanılışlara yapılacaktır: Dağılım ve Çokluk İncelemeleri ve Gözetleme Noktası İncelemeleri. Milli Park'ın yönetiminden sorumlu yetkili kurumlarla, toplanan veriler paylaşılacaktır.

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1
--------------------------------	--------------------------------------	-----------

7.4 Ana Performans Göstergeleri

Aşağıdaki tablo ana performans göstergelerini ve önerilen hafifletme stratejilerinin ilerlemesini ve etkinliğini değerlendirmek için kullanılacak ilişkili temel izleme eylemleri özetlemektedir.

Tablo 8: Ana Performans Göstergeleri ve İzleme Önlemleri

ID	APG	Hedef	İzleme ölçümü
B-APG-01	Biyçeşitlilik değerlendirmesine ve ÖMAŞ Çevre Koordinatörü'nün onayına tabi olmayan tahrip olmuş arazi	Değerlendirme ve onay gereklilikleri ile %100 uyum	En son habitat haritalama kayıtları ve izin gereklilikleri ile uyumun değerlendirilmesine karşı Proje kapsamında bozulan alanların yıllık gözden geçirilmesi
B-APG-02	Biyçeşitlilik Olayları	Rapor edilen Biyçeşitlilik ile ilgili olayların sayısını en aza indirme ve sürekli iyileştirme.	Bir yılda rapor edilen Biyçeşitlilik olaylarının sayısı
B-APG-03	Toplum şikayetleri	Rapor edilen Biyçeşitlilik ile ilgili toplum şikayetlerinin sayısını en aza indirme ve sürekli iyileştirme.	Bir yılda rapor edilen Biyçeşitlilik ile ilgili toplum şikayetlerinin sayısı
B-APG-04	Personel Eğitimi	Çevre yönetimi uygulamaları dahil olarak pozisyonları gereğince personelin %100'üne eğitim vermek	Eğitim prosedürleri ve gerekliliklerinin yıllık incelenmesi
B-APG-05	İnşaat öncesi inceleme	Maden sahası ve enerji iletim hattı inşaatının vahşi yaşam üzerindeki doğrudan etkilerini en aza indirmek	Yeri değiştirilen hayvanların/yuvaların sayısı
B-APG-06	Ulaşım yolu vahşi yaşam ölümleri	Trafik ve ulaşım yoluna ilişkin kazaların sayısını en aza indirmek ve daha iyileştirmek	Rapor edilen trafik sebepli vahşi yaşam ölüm olaylarının sayısının yıllık sayısı
B-APG-07	Enerji iletim hattı kuş ölümleri	Güç hattına ilişkin kazaların sayısını en aza indirmek	Güç hattına ilişkin olarak rapor edilen kuş ölümleri olaylarının yıllık sayısı

Biyçeşitlilik Yönetim Planı

Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1
--------------------------------	--------------------------------------	-----------

8 EĞİTİM

8.1 Genel Bakış

Gerekli tüm eğitimler, işyeri intibak eğitiminin bir parçası olarak sağlanır (genel farkındalık sağlamak için) ve işe özel eğitim gereklidir.

8.2 İşyeri İntibak Eğitimi

Öksüt Altın Madeni Projesi sahasında çalışan tüm ÖMAŞ çalışanları ve Yükleniciler genel işyeri intibakı, sahaya özel işyeri intibakı ve geniş bir sağlık, güvenlik ve çevre bilinci eğitimi yelpazesi sağlanacaktır.

Gerekirse, uygun Kişisel Koruyucu Ekipmanlar (KKE) personel için hazır bulundurulacaktır. İlgili tüm personel koruyucu ekipmanların kullanımı ve bakımı konusunda eğitim almış olacaktır.

8.3 İşe Özel Eğitim

İşe özel uzman eğitimi; tesis operatörleri, bitkileri ve yaban hayatını etkileyebilecek arazi temizleme, inşaat veya malzemeleri kullanmayı içeren faaliyetlerde yer alan kilit personel için sağlanacaktır.

8.4 Diğer Eğitim Gereklilikleri

Çevre yönetimi genel özellikleri tüm çalışanlara sağlanacak olan işyeri intibak eğitimine dahil edilecektir.

9 DENETİM VE RAPORLAMA

9.1 Denetim

Günlük denetimler işletme hususlarının geniş bir yelpazesini kapsayarak işletme alanı amirleri / denetçiler tarafından gerçekleştirilecektir.

Bu denetimler sırasında tespit edilen herhangi bir olay, olay yönetim sistemine (ÇSYS Bileşen 10) rapor edilecektir.

Uygunluk ÇSYS Bileşen 11 (İzleme ve Değerlendirme) uyarınca izlenecektir.

Tüm olaylar ve uygunsuzluklar ÖMAŞ ÇSYS Çerçevesi Dokümanı (OMAS-ESMS-001) 'de açıklandığı gibi ÖMAŞ ÇSYS gerekliliklerine göre rapor edilecektir.

9.2 Dış Denetim

Bu plan ile uygunluk Centerra denetim programının bir parçası olarak ve ayrı ayrı Proje Kreditorleri tarafından periyodik olarak değerlendirmeye tabi olacaktır.

9.3 Kayıt Tutma

Denetimler, muayeneler ve olayların kayıtları ÖMAŞ prosedürlerine uygun olarak yönetilecektir.

Biyçeşitlilik Yönetim Planı		
Yürürlük Tarihi: 01.04.2016	Doküman No: OMAS-ESMS-BIO-PLN-001	Rev: 1

10 DOKÜMAN KONTROLÜ

Dosya Adı	Biyçeşitlilik Yönetim Planı
Doküman Numarası	OMAS-ESMS-BIO-PLN-001
Onay Tarihi	14 Mart 2016
Değişiklik Kayıt Numarası	01